

פסחים צז: (משנה) עד צט. (סוף הפרק)

ביאורי מושגים

דיחוי - דין דיחוי מופיע בעיקר בקדשים ועניינו הוא שאם חפץ מסוים אינו ראוי להיות קרבן הוא נפסל לגמרי וגם אם התנאים ישתנו והוא יחזור להיות ראוי הוא פסול.
 דיחוי מעיקרא ונראה ונדחה - ישנו הבדל בין חפץ שהיה ראוי ונפסל לבין חפץ שמעולם לא היה ראוי. הגמרא בסוגייתנו לומדת שלעניין קודשים גם דיחוי מעיקרא (כשלא היה ראוי מעולם) נחשב דיחוי.

משנה

• **הפריש לפסחו נקבה או זכר בן שנתיים:**
 ירעה עד שיסתאב ויפלו דמיו לנדבה.

• **הפריש פסחו ומת:**
 לא יביאנו בנו לשם פסח (אלא לשם שלמים).

דינים הנלמדים מכך:

1. בעלי חיים נדחים. נלמד מכך שלא מקריבים אותם לשלמים (כדין מותר הפסח)
2. דחוי מעיקרא הוא דיחוי. שהרי בהמה זו לא היתה ראויה מעולם לפסח, ואעפ"כ היא נדחית
3. יש דיחוי בדמים. שהרי בהמה זו לא הוקדש גופה לפסח כיוון שאינה ראויה לכך, ואע"פ שקדושתה היא קדושת דמים היא נדחית.

ברייתא

הפריש פסחו ומת:

כשבנו מנוי על הקרבן:
 יביאנו לשם פסח.

כשאין בנו מנוי:
 יביאנו לשלמי ט"ז (חזה"מ).

ולא לשם שלמי ט"ו (יר"ט ראשון), כי תנא זה סובר שנדרים ונדבות אינן קריבין ביו"ט.

מתי מת האב?

רבה:
קודם חצות - וכשבנו מנוי יביאנו לשם פסח שני (כשלא עשה את הראשון מפני אנינותו).

אבי:
ברישא מדובר **אחר חצות**, (ולכן האנינות לא הפקיעה את חיוב הפסח) ו**בסיפא** מדובר **קודם חצות**. (ולכן אין דיחוי)

רב שרביא:
האב גסס בחצות ומת לאחר חצות (אין דיחוי, אפילו אם הבן לא מנוי, כיוון שבחצות האב לא היה ראוי להקריב)

רב אשי:
אחרי חצות (אבל הברייתא היא כר"ש הסובר שאין דיחוי בבע"ח)

רבינא:
הפרישו את הקרבן אחר חצות - ולאחר מכן **מת האב** (הברייתא סוברת שרק חצות קובעת. לכן גם אם הבן לא מנוי אין דיחוי כיוון שבחצות הקרבן עוד לא הופרש)

משנה

פסח שנתערב בקרבן אחר:
 ירעו עד שיסתאבו וימכרו, ויביא קרבנות חדשים השווים כל אחד למחיר הקרבן היקר שבתערובת.

פסח שנתערב בככור:
ר"ש: כשבעלי הפסח הם כהנים ניתן לאכול בלילה את 2 הקרבנות.

לדעת ר"ש מותר לגרום לצימצום זמן אכילת הככור (מביאים קדשים לבית הפסול).

חכמים: אסור לצמצם את זמן האכילה (אין מביאים קדשים לבית הפסול)

הפתרון לשיטת חכמים:
שלב א': מחכים שיפול מום ב2 הקרבנות,
שלב ב': מביאים בהמה בשווי הבהמה היקרה שבתערובת, ויחלל עליה את הפסח,
שלב ג': את 2 הבהמות בעלות המום יאכל כככור בעל מום.

משנה

חבורה שאבד פסחה

המקרה:
הלך אחד מבני החבורה לחפש את פסח - ומצא ושחט אותו,
ובינתיים - שחטו שאר בני החבורה פסח חדש

תרחיש א':
בני החבורה אמרו ליחיד לחפש את הפסח האבוד ולשחוט אותו:
הוא - אוכל משלו.
הם - אוכלים ממה שנשחט ראשון.

תרחיש ב':
היחיד הלך על דעת עצמו לחפש
ואמר להם שאם יאחר ישחטו עבורו:
הם - אוכלים משלהם.
הוא - אוכל ממה שנשחט ראשון.

תרחיש ג':
בני החבורה אמרו ליחיד לחפש את הפסח האבוד ולשחוט אותו
ואמר להם שאם יאחר ישחטו עבורו:
כולם אוכלים מהראשון שנשחט.

תרחיש ד':
הלך אחד על דעת עצמו לחפש (ולא אמרו לו כלום ולא אמר להם כלום):
כל אחד אוכל משל עצמו.

חבורות שנתערבו פסחיהן

כל חבורה לוקחת פסח אחד מהתערובת, ואחד מכל חבורה עובר לחבורה השניה
כעת כל חבורה חדשה תימנה מחדש ע"י תנאי על הפסח שברשותה.

שנים שנתערבו פסחיהן

כל אחד לוקח פסח אחד מהתערובת ומצרף אדם נוסף לפסחו המקורי,
ואחד מכל זוג עובר לחבורה השניה
כעת כל זוג חדש יתמנו מחדש ע"י תנאי על הפסח שברשותן.

ואם לא ידוע מה
נשחט ראשון או
שנשחטו בו זמנית:

לא אוכלים
וקרבנם יישרף
ופטורים מפסח שני.

כשאף אחד לא אמר
כלום הדין טוב יותר
מהמקרה הקודם שבו
אמרו כולם -
אמרו חכמים: יפה
שתיקה לחכמים קל
וחומר לטפשים.

קושייה:
המשנה אינה כר' יהודה הסובר שחייב להישאר מנוי על הפסח אחד מבני החבורה המקורית!
תירוץ:
ר' יהודה סובר שאין שוחטין את הפסח על היחיד,
לכן במקרה של משנתנו שרק אחד היה ממונה על הפסח, הרי השני שצורף לאחר מכן נחשב
כאילו מונה ויועד לכך מתחילה.